

01.06.2015

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	47 §	29.4.2014
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	42 §	19.5.2015

§ 184

Asianro 2978/12.04.01/2014

Kuopion kaupungin sisäliikuntatilas suunnitelma ja Lippumäen jäähallin muutossuunnitelma

Päätöshistoria

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 29.4.2014 47 §

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Lähtökohdat

Kuopion kaupungin hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen hallinnoimien jää- ja uimahallien, Kuopio- hallin, Studentian kaupungin käytössä olevan osuuden sekä väestönsuojien liikuntatilojen käyttöaste on erittäin korkea erityisesti sesonkiaikoina. Suuri osa kaupungin omistamista sisäliikuntatiloista sijaitsee koulujen yhteydessä, mutta nämä liikuntatilat palvelevat eri liikuntalajien tarvetta vain osittain. Sisäliikuntatilojen tarvetta on nykyistä tilatarjontaa enemmän erityisesti talvikaudella mm. jääurheilulla, jalkapallolla, pesäpallolla, salibandylla, lentopallolla, eri ammuntalajeilla, budolajeilla, miekkailulla, telinevoimistelulla, voimistelulla ja uintiurheilulla.

Ulkoliikuntapaikkojen osalta tilanne on sisäliikuntatilojen tilannetta parempi, mutta merkittävä osa liikuntapaikoista on vielä keskeneräisiä, kuten Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskus, Keskuskentän jalkapallostadion sekä Puijon urheilulaakso. Lippumäen liikuntakeskuksen ulkoliikunta – alueet on saatu lähes valmiiksi, mutta alueelta puuttuu yleissuunnitelman mukaiset huolto- ja sosiaalitulat.

Tilatarpeeseen vastaaminen kaupungin toimesta näyttää nykyisessä taloustilanteessa ja tulevaisuuden talousnäkymässä erityisen haasteelliselta. Kaupungin omien uusien liikuntatilainvestointien toteuttaminen ei tulevassa talousnäkymässä juurikaan ole mahdollista, kun huomioidaan kaupungin investointitarpeet mm. koulurakentamisen osalta.

Sisäliikuntatilas suunnitelma

Sisäliikuntatilarpeeseen vastaamiseksi on valmisteltu suunnitelmaa, jossa huomioidaan kaupungin tuottamien sisäliikuntapaikkapalveluiden kehittämisen lisäksi myös yksityisten toimijoiden kuten liikuntaseurojen ja yritysten mahdollisuudet olla tuottamassa sisäliikuntatilapalveluita.

Kaupungin itsensä tuottamista liikuntapaikkapalveluista keskeisessä asemassa ovat koulujen rakentamis- ja peruskorjaushankkeet. Koulutiloja uudistettaessa toteutuksessa huomioidaan liikuntatilojen kokonaistarve, kuten esimerkiksi Jynkän koulun hankesuunnitelmassa on telinevoimistelun tilatarpeiden osalta tehty. Lisäksi hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen lautakuntien välisen sopimuksen mukaisesti (lautakuntien päätökset huhtikuussa 2013) tavoitteena on koulujen tilojen liikuntakäytön käyttöasteen nostaminen.

Edellä mainituilla toimenpiteillä ei kuitenkaan pystytä vastaamaan kuin osittain niiden liikuntamuotojen tarpeeseen, joille koulujen liikuntatilat eivät täysin sovellu mitoitusensa suhteen. Suuri osa eri liikuntalajeista tarvitsee tiloja, joiden mitoitus mm. kenttämitoitukseltaan, katsomotila- muilta oheistiloiltaan mahdollistaa harjoitus-, kilpailu- ja turnaustoiminnan.

Tähän tarpeeseen tavoitteena löytää uusia toimintamalleja, joissa siirrytään soveltuvin osin liikuntatilojen omistamisesta ja rakentamisesta liikunnan harrastajien kohdennettuun ja harkinnan varaiseen tukemiseen ja siten mahdollistetaan uusien käyttäjätarpeiden mukaisten liikuntatilojen syntymisen liikuntatoimijoiden itsensä tai yritysten toimesta.

Tämä edellyttäne kaupungin avustus- ja maksupolitiikan tarkastelua sekä jossain määrin valmiutta vuokrata tiloja käyttäjien tarpeisiin. Esimerkkinä avustus- ja maksupolitiikan muutoksesta on jääurheilun maksupolitiikan muutos ja jääurheilun tuen lasten ja nuorten jäävuorojen maksuihin muodostaminen (hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan päätös 20.11.2012 § 84). Valmiudesta tilojen vuokraamiseen esimerkkinä on kaupunginhallituksen linjaus, jonka mukaan Lippumäen liikuntakeskuksen liikunta-alueen tarvitsemat huolto- ja sosiaalityöt hankitaan esimerkiksi vuokraamalla ko. tiloja alueen yksityistä liikuntapalveluiden tuottajilta tarkistetun yleissuunnitelman mukaisesti (kaupunginhallituksen päätös 25.02.2008 § 102).

Lisäksi kaupungin maankäytön suunnittelussa varataan maa-alueita liikunta- ja vapaa-ajan palveluiden toteuttamiseen, kuten esimerkiksi Puijon urheilulaakson yleissuunnitelman tarkistuksessa on tavoitteena tehdä.

Lippumäen jäähallin muutossuunnitelma

Lippumäen jää- ja uimahallin jäähallin muuttamisesta sisäliikuntatilaksi on Kuopion kaupungin tilakeskuksen toimesta laadittu alustava selvitys. Selvityksessä on alustavasti tutkittu, miten Lippumäen kallioväestösuojuksessa sijaitseva jäähalli olisi muutettavissa sisäliikuntatilaksi, jos yksityinen jäähallitarjonta lisääntyisi.

Muuttamalla kyseinen jäähallitila sisäliikuntatilaksi saataisiin n. 2000 m² sisäliikuntatilaa, joka mahdollistaisi mm. täysimittaisen salibandyareenan, joka täyttäisi lajivaatimukset salibandyliigan yleisökapasiteettia (800 katsojapaikkaa) lukuun ottamatta sekä muuta sisäliikuntatilaa. Lippumäkeen voitaisiin sijoittaa esimerkiksi Kuopio – hallin salibandytiloja vastaavat salibandykaukaloratkaisut (yksi täysimittainen ja yksi pieni salibandykaukalo), jolloin Kuopio -hallin käyttöä voitaisiin lisätä mm. jalka- ja pesäpallon tarpeiden mukaisesti. Muutossuunnitelmassa mukana olleeseen ilma – aseratatartukseen on harrastajien toimesta löytymässä mahdollisesti muu ratkaisu. Lippumäen jäähallin muuttaminen edellyttäisi yksityisen jäähallitarjonnasta sääntymistä nykytilanteesta.

Viiteaineistona jaetaan kooste sisäliikuntatilasuunnitelmaluonnoksesta ja Lippumäen jäähallin alustavasta muutosselvityksestä.

Vaikutusten arviointi

Ympäristöpoliittisen ohjelman näkökulmasta päätösesitys on neutraali. Yritysvaikutuksiltaan päätösesitys on positiivinen edistäessään yksityistä liikuntapaikkapalveluiden tuottamista.

01.06.2015

Esitys

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää linjata, että sisäliikuntatilatarjontaa kehitetään edellä esitetyn mukaisesti. Lippumäen jäähallin muutoksen edellytyksenä on:

1. Yksityistä jäähallitarjontaa syntyy nykyistä tarjontaa enemmän.
2. Jäähalliratkaisussa voidaan turvata eri käyttäjäryhmien mm. harrastajien sekä koululiikunnan tilatarpeet.
3. Lippumäen jäähallin muuttamisesta sisäliikuntatilaksi laaditaan tarkempi toteutussuunnitelma ja kustannusarvio hyvinvoinnin edistämisen lautakunnalle hyväksyttäväksi.

Valmistelija

Janne Hentunen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. 017 18 2502

Päätösehdotus

Palvelualuejohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä hyvinvoinnin edistämisen johtajan esityksen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Palvelualuejohtaja muutti esityksen 3. kohtaa seuraavasti:

Lippumäen jäähallin muuttamisesta sisäliikuntatilaksi laaditaan tarveselvitys ja tarkempi toteutussuunnitelma ja kustannusarvio hyvinvoinnin edistämisen lautakunnalle hyväksyttäväksi.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.5.2015 42 §

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 19.5.2015:

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta käsittelee kokouksessaan 29.4.2014 § 47 Kuopion kaupungin sisäliikuntasuunnitelmaluonnosta ja alustavaa Lippumäen jäähallin muutossuunnitelmaa. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päätti linjata, että sisäliikuntatilatarjontaa kehitetään kyseisen päätösesityksen mukaisesti. Lippumäen jäähallin muutoksen edellytyksenä on, että yksityistä jäähallitarjontaa syntyy nykyistä tarjontaa enemmän, jäähalliratkaisussa voidaan turvata eri käyttäjäryhmien mm. harrastajien sekä koululiikunnan tilatarpeet ja Lippumäen jäähallin muuttamisesta sisäliikuntatilaksi laaditaan tarveselvitys ja tarkempi toteutussuunnitelma ja kustannusarvio hyvinvoinnin edistämisen lautakunnalle hyväksyttäväksi.

Tarveselvitys

Kuopion kaupungin hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen hallinnoimien jää- ja uimahallien, Kuopio- hallin, Studentian kaupungin käytössä olevan osuuden sekä väestönsuojien liikuntatilojen käyttöaste on erittäin korkea erityisesti sesonkiaikoina. Suuri osa kaupungin omistamista sisäliikuntatiloista sijaitsee koulujen yhteydessä, mutta nämä liikuntatilat palvelevat eri liikuntalajien tarvetta vain osittain. Sisäliikuntatilojen tarvetta on nykyistä tilatarjontaa enemmän erityisesti talvikaudella mm. jääurheilulla, jalkapallolla, pesäpallolla, salibandylla, lentopallolla, eri ammuntalajeilla, kamppailulajeilla, miekkailulla, telinevoimistelulla, voimistelulla ja uintiurheilulla.

Jääurheilun osalta on arvioitu yhden sisäjääradan lisätarve. Nykyisin Kuopion kaupunki omistaa kaksi sisäjäärataa – yhden Niiralan jäähallissa ja toisen Lippumäen väestösuojan uima- ja jäähallissa. Lisäksi Kuopion läheisyydessä on Siilinjärvellä Tuplajäät Oy:n omistama kahden jääradan jäähalli. Lisäksi kuopiolaiset jääurheilun harrastajat käyttävät lähikuntien jäähalleja toimintansa järjestämiseen.

Juniorijääkiekkoilua harrastaa Juniori Kalpa ry:ssä Kuopiossa nykyisin noin 1000 junioria ja luistelukouluun osallistuu yli 200 lasta. Kalpa Hockey Oy vastaa edustusjääkiekkotoiminnasta sekä Nuorten SM- liigassa pelaavan A-juniorijoukkueen toiminnasta. Harrastejääkiekkotoimintaan osallistuu useita kymmeniä harrasteryhmiä. Harrastajia harrastekiekkotoiminnassa on tällä hetkellä noin 700 henkilöä. Harrastejääkiekko sekä työpaikkaliikunta ovat jäähallien kasvavia käyttäjäryhmiä. Taito- ja muodostelmaluistelun harrastajia Kuopiossa on yli 400, kun mukaan lasketaan seurojen luistelukoululaiset. Koululiikunnan tarve sisäjääradoille koostuu koulujen opetussuunnitelman mukaisesta toiminnasta sekä urheiluakatemiatoiminnasta. Vuosittain Lippumäen nykyisestä jäähallin osalta vuosittainen käyttötuntimäärä on ollut noin 500 käyttötuntia / vuosi.

Lisäksi useilla liikuntalajeilla on tarve saada lisäharjoittelu- ja kilpailuolosuhteita erityisesti talvikuukausille. Lippumäen jäähallin muutoksella jääradasta sisäliikuntatilaksi voitaisiin vastata osittain eri liikuntaseurojen tilatarpeisiin. Salibandyn täysimittaiset kilpailuolosuhteet löytyvät ainoastaan Kuopiohallista ja Kuopio-hallin salibandykenttä on salibandyn käytettävissä ainoastaan osittain johtuen Kuopio-hallin muiden lajien mm. turnauskäytöstä sekä hallin tapahtumakäytöstä. Salibandya harrastaa seuratoiminnassa Kuopiossa lähes 1000 lasta ja nuorta. Lisäksi Kuopion Welhot ry:n miesten edustusjoukkue pelaa tällä hetkellä I divisioonassa. Lippumäen jääradan muutos mahdollistaisi toisen täysimittaisen salibandykentän toteuttamisen lajin harrastus- ja kilpailukäyttöön sekä muuta harrastustilaa eri liikuntalajien käyttöön. Muutos parantaisi myös Lippumäen väestönsuojan läheisyydessä sijaitsevien koulujen liikuntamahdollisuuksia.

Lippumäen jäähallin muutos sisäliikuntatilaksi mahdollistaisi osittain Kuopiohallin mm. jalkapallon ja pesäpallon talviharjoitteluolosuhteiden uudelleen tarkastelun. Jalka- ja pesäpallolla suurin lisäkäyttövuorojen tarve harjoitus- ja kilpailukäyttöön ajoittuu joului – maaliskuulle erityisesti tammi- helmikuun ajalle. Muutos mahdollistaisi ns. kolmannen kenttälohkon käyttämisen nykyistä yhtenäisempinä ajanjaksoina keskeisinä talvikuukausina ja parantaisi siten jalka- ja pesäpallon talviharjoittelu- ja kilpailuolosuhteita. Jalkapalloa harrastaa seuratoiminnassa tällä hetkellä noin 2 000 lasta ja nuorta. KuPS Oy vastaa miesten ja Pallokissat ry naisten edustusjoukkue toiminnasta. Molemmat seuramat pelaavat pääsarjatasolla. Jalkapallon tulevaisuus sisäliikuntatilarapeeksi on arvioitu Kuopiohallin toiminnallisen kehittämisen lisäksi kaksi täy-

01.06.2015

simittaisen jalkapallokentän kokoista tekonurmipintaista talviharjoitteluolosuhderatkaisua Pesäpalloa harrastaa tällä hetkellä Kuopiossa yli 100 lasta ja nuorta. Kuopio Seudun Pesäpalloilijat ry vastaa edustusjoukkuetoiminnasta ja joukkue pelaa tällä hetkellä Ykköspesiksessä.

Lippumäen liikuntakeskuksen alueella ulkoliikunta – alueet on saatu lähes valmiiksi, mutta alueelta puuttuu yleissuunnitelman mukaiset huolto- ja sosiaalitalat sekä luonnonjääradan muuttamisen tekojääradaksi. Yksityisestä jäähallista olisi mahdollisuus selvittää pukeutumis- ja peseytymistilojen vuokraaminen koululiikunnan ja muiden ulkoliikunta-alueiden käyttäjien käyttöön. Ympärivuotiseksi käyttötarpeeksi on arvioitu kaksi pukeutumis- ja peseytymistilaa wc – tiloineen – yksi naisten / tyttöjen sekä yksi miesten / poikien käyttötarpeisiin. Lisäksi kesäkaudelle pukeutumis- ja peseytymistiloja tarvittaisiin viereisen tekonurmikentän käyttäjien harjoitus- ja kilpailukäyttöä varten.

Edellä mainittujen käyttäjätarpeiden lisäksi eri liikuntalajeilla on tilatarvetta erityisesti yhdelle suurelle sisäliikuntatilalle, joka mahdollistaisi mm. salibandyn ja lentopallon pääsarjatason ottelutapahtumien järjestämisen sekä monipuolisen harjoittelu- ja harrastustoiminnan. Tarkempi sisäliikuntatila-suunnitelmaesitys on liitteenä.

Lippumäen jäähallin muutos sisäliikuntatilaksi

Lippumäen jää- ja uimahallin jäähallin muuttamisesta sisäliikuntatilaksi on Kuopion kaupungin tilakeskuksen toimesta laadittu selvitys. Selvityksessä on tutkittu, miten Lippumäen kallioväestösuojaan sijaitseva jäähalli olisi muutettavissa sisäliikuntatilaksi, jos yksityinen jäähallitarjonta lisääntyisi.

Muuttamalla kyseinen jäähallitila sisäliikuntatilaksi saataisiin n. 2000 m² sisäliikuntatilaa, joka mahdollistaisi mm. täysimittaisen salibandyareenan, joka täyttäisi lajivaatimukset salibandyliigan yleisökapasiteettia (800 katsojapaikkaa) lukuun ottamatta sekä muuta sisäliikuntatilaa. Lippumäkeen voitaisiin sijoittaa esimerkiksi Kuopio – hallin salibandytiloja vastaavat salibandykaukaloratkaisut (yksi täysimittainen ja yksi pieni salibandykaukalo), jolloin Kuopio -hallin käyttöä voitaisiin lisätä mm. jalka- ja pesäpallon tarpeiden mukaisesti. Muutossuunnitelmassa mukana olleeseen ilma – aseratarpeeseen pyritään löytämään muu ratkaisu, jolloin toimintatilaa muuhun liikuntakäyttöön saataisiin enemmän ja muutostöiden kustannukset laskivat jonkin verran (arvioitu osuus kustannusarviosta noin 60 000–70 000 euroa). Muutoksella ei olisi vaikutusta Lippumäen kallioväestösuojan väestösuoja käytölle.

Muutoksesta on laadittu kustannusarvio. Kustannusarvio sisältää suunnittelun ja rakennuttamisen, rakennusteknisten töiden sekä hankevarausten kustannukset. Kustannusarvio on yhteensä 1 230 000 euroa (alv 0 %).

Lippumäen kallioväestön suojaan sijaitsee myös uimahalli. Uimahalliin on suunniteltu tehtäväksi peruskorjaus alustavasti vuonna 2017. Mahdollinen jäähallin muutos olisi toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevintä ajoittaa samaan ajankohtaan uimahalliosan peruskorjauksen kanssa. Lippumäen uimahallin peruskorjauksen alustava kustannusarvio on 1 700 000 euroa (alv 0 %).

Muutoksen toiminnallinen ja taloudellinen vaikutus

01.06.2015

Toiminnallisesti Lippumäen jäähallin muutos parantaisi erityisesti tällä hetkellä Kuopio hallissa keskeisesti toimivien palloilulajien sekä joiltain osin muidenkin sisäliikuntatilaa tarvitsevien harjoittelu- ja kilpailuolosuhteita. Kuopio hallin osalta muutos mahdollistaisi erityisesti kysytyimpien talvikuu-kausien tilankäytön kehittämisen vähentämällä tilamuutostarvetta. Hallin käyttötuntimääriin muutoksella olisi positiivinen vaikutus, jolloin taloudellisesti muutos olisi vastaavasti positiivinen.

Lippumäen sisäjääradan muuttaminen sisäliikuntatilaksi mahdollistaisi nykyistä suuremman käyttötuntimäärän, koska jään tekemisen ja hoitamisen vaatima aika voitaisiin osoittaa suoraan käyttötunneiksi. Vaikka muutos käyttötuntimäärässä on positiivinen, talousarvion valmistelussa on huomioitava jääurheilun tukijärjestelmän kustannus. Jääurheilun tukijärjestelmän avulla voidaan jatkossakin tukea lasten ja nuorten jääurheilun tilakustannuksia.

Lippumäen jääradan poistuessa käytöstä, koululiikunnan opetussuunnitelman mukaisten ja urheiluakatemiatoiminnan tarpeiden mukaisten sisäjääolosuhteiden järjestäminen sekä Lippumäen liikuntakeskuksen ulkoliikunta- paikkojen pukeutumis- ja peseytymistilaraajat olisi omien tilaratkaisujen vaihtoehtona mahdollista järjestää vuokraamalla tilat yksityisiltä palveluntuottajilta. Tarpeiden toteuttamiseen tulisi tarvittaessa varautua talousarviossa, mikäli Lippumäen liikuntakeskuksen alueelle rakentuu yksityinen jäähalli ja Lippumäen kallioväestönsuojassa sijaitseva jäärata muutetaan sisäliikuntatilaksi.

Lippumäen kallioväestönsuojassa sijaitsevan jääradan muutoksesta sisäliikuntatilaksi on pidetty Lippumäen uima- ja jäähallin henkilöstölle yhteistoi- mintatilaisuus 9.3.2015 ja muutossuunnitelma on käsitelty Kasvun- ja oppi- misen sekä hyvinvoinnin edistämisen palvelualueiden yhteisessä johtoryh- mässä 10.3.2015.

Esitys

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyy sisäliikuntatilasuunnitelman ja Lippumäen kallioväestönsuojassa sijaitsevan jäähallin muutosesityksen sisäliikuntatilaksi osaltaan ja esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

1. Lippumäen kallioväestön suojassa sijaitseva jäärata muutetaan sisäliikuntatilaksi, mikäli kaupunkiin saadaan nykyistä enemmän jäähallikapasi- teettia. Samassa yhteydessä toteutetaan Lippumäen väestönsuojassa si- jaitsevaan uimahalliin peruskorjaus. Edellä mainittuun muutokseen tulisi talousarviossa varautua siten, että vuoden 2016 investointisuunnitelmassa varataan Lippumäen kallioväestönsuojan muutoksen ja peruskorjauksen suunnitteluun määräraha ja vuodelle 2017 peruskorjauksen toteuttami- seen.
2. Tilojen vuokraamisen vaihtoehto koululiikunnan käyttöön ja Lippumäen liikuntakeskuksen ulkoliikuntapaikkojen käyttäjien käyttöön selvitetään tilakeskuksen ja palvelualueiden yhteistyönä kaupunginhallituksen hyväk- syttäväksi.
3. Toiminnallisten tarpeiden toteuttamiseen varaudutaan tarvittaessa Kuo- pion kaupungin vuoden 2017 talousarviossa.

01.06.2015

Janne Hentunen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. 017 18 2502

Päätösehdotus

Palvelualuejohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä hyvinvoinnin edistämisen johtajan esityksen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Korjataan teknisenä korjauksena liitteeseen nro 5 viimeiselle sivulle: katso-
mokapasiteetti noin 1200 hengelle muutetaan 1500 hengelle.

Liitteet

- 9 2978/2014 Sisäliikuntatilasuunnitelma ja Lippumäen jäähallin muutos-
selvitys
- 10 2978/2014 Vaikutusten arviointi
- 11 2978/2014 Sisäliikuntatilasuunnitelma 2015

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Petteri Paronen

Kh. hyväksyy hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan esityksen.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

